

Sygn. akt III SO 10/14

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący)

SSN Krzysztof Staryk

SSA Anna Szczepaniak - Cicha (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego A. S.
przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 grudnia 2014 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Najwyższego - Izby Pracy,
Ubezpieczeń i Spraw Publicznych
z dnia 17 czerwca 2014 r., sygn. akt III SW 32/14,

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 czerwca 2014 r., Sąd Najwyższy na podstawie art. 243 § 1 Kodeksu wyborczego pozostawił bez dalszego biegu protest wyborczy A. S. przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r. Sąd Najwyższy uznał, że protest nie spełnia warunków z art. 241 Kodeksu wyborczego, gdyż nie wskazuje zarzutów i dowodów w sposób prawem wymagany. A. S. w zażaleniu z dnia 27 października 2014 r. przytoczył argumenty zbliżone do zawartych w uzasadnieniu swego protestu wyborczego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlega odrzuceniu.

Kwestią dopuszczalności zażalenia na postanowienie o pozostawieniu protestu wyborczego bez dalszego biegu Sąd Najwyższy zajmował się już niejednokrotnie, wyrażając pogląd, że zażalenie takie nie przysługuje (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 r., III SO 17/11, OSNP 2012 nr 23-24, poz. 301, z dnia 2 lutego 2012 r., III SO 21/11, LEX nr 1215452). Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym sprawę niniejszą podziela stanowisko przedstawione w powołanych judykatach.

W myśl art. 242 § 1 i 243 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm.), stosowanych odpowiednio w sprawach dotyczących wyborów do Parlamentu Europejskiego w związku z art. 336 tego Kodeksu, Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie trzech sędziów w postępowaniu nieprocesowym i w formie postanowienia wydaje opinię w sprawie protestu, natomiast pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241. Rozpoznawanie protestów w trybie nieprocesowym oznacza odpowiednie stosowanie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, które dają się pogodzić z istotą i funkcją postępowania w przedmiocie protestów wyborczych. Kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje możliwości zaskarżenia zażaleniem orzeczeń Sądu Najwyższego. Przepis art. 394¹ § 1 k.p.c. określa zamknięty katalog spraw, w których przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego. Zgodnie z tą regulacją zażalenie przysługuje wyłącznie od postanowień sądu drugiej instancji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2008 r., III UZ 3/08, LEX nr 497695, z dnia 7 października 2009 r., III UZ 3/09, LEX nr 560877, z dnia 20 stycznia 2010 r., II PZ 29/09, LEX nr 577837).

O niedopuszczalności zażalenia w sprawie zakończonej postanowieniem Sądu Najwyższego o pozostawieniu protestu wyborczego bez dalszego biegu decyduje także i przede wszystkim wzgląd na ustrojową pozycję Sądu Najwyższego oraz na charakter i funkcję postępowania w przedmiocie ważności wyborów. Zakres zadań Sądu Najwyższego został określony w ustawie z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (t.j.: Dz.U. z 2013 r., poz. 499 ze zm.). W każdym systemie wymiaru sprawiedliwości istnieje najwyższa instancja sądowa, której orzeczenia nie podlegają dalszemu zaskarżeniu. Przepisy ustawy o Sądzie

Najwyższym, dotyczące postępowania (Rozdział 6), nie pozwalają na przyjęcie stanowiska, że orzeczenia Sądu Najwyższego podlegają zaskarżeniu. Wyroki i postanowienia Sądu Najwyższego nie są zaskarżalne ani skargą kasacyjną (art. 398¹ k.p.c.), ani zażaleniem (art. 394¹ k.p.c.), ani skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 424¹ k.p.c.). W postępowaniu wyborczym Sąd Najwyższy nie sprawuje wprawdzie wymiaru sprawiedliwości w trybie nadzoru nad działalnością sądów powszechnych, lecz i w tym postępowaniu trzeba mieć na uwadze usytuowanie ustrojowe Sądu Najwyższego, wynikające z art. 175 i art. 183 Konstytucji RP. Sąd Najwyższy nie jest bowiem sądem powszechnym, a więc sądem pierwszej czy drugiej instancji, zawsze orzeka poza tokiem instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2009 r., III SO 2/09, OSNP 2011 nr 15-16, poz. 223). Innymi słowy, ani przepisy Kodeksu wyborczego, ani odpowiednio stosowane przepisy Kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują możliwości wnoszenia środków odwoławczych od orzeczeń Sądu Najwyższego, jako naczelnego organu władzy sądowniczej. Niedopuszczalność zażalenia w postępowaniu dotyczącym protestów wyborczych wynika również z wyjątkowego trybu postępowania w przedmiocie ważności wyborów. Rozpoznawanie protestów stanowi w tym porządku wyodrębnioną część, będącą w istocie postępowaniem wstępnym przed wydaniem uchwały o ważności wyborów. Po podjęciu takiej uchwały rozpatrywanie protestu byłoby całkowicie sprzeczne z funkcją postępowania w przedmiocie ważności wyborów. Sąd Najwyższy w dniu 7 sierpnia 2014 r. podjął uchwałę stwierdzającą ważność wyborów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r., III SW 68/14 (Dz.U. z 2014 r., poz. 1166). Po podjęciu uchwały o ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego, na podstawie art. 244 § 1 i 2 w związku z art. 336 Kodeksu wyborczego, jakkolwiek kontrola prawidłowości postanowień w przedmiocie protestów wyborczych jest niedopuszczalna.

Sumując, Kodeks wyborczy nie przewiduje możliwości wnoszenia zażalenia w sprawach dotyczących protestów wyborczych, a odpowiednie stosowanie w tym postępowaniu przepisów Kodeksu postępowania cywilnego skutkuje uznaniem, że zażalenie w sprawie zakończonej postanowieniem o pozostawieniu protestu bez dalszego biegu jest niedopuszczalne i podlega odrzuceniu. Z powyższych motywów

Sąd Najwyższy na podstawie art. 13 § 2 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c. i w związku z art. 398²¹ k.p.c. postanowił jak w sentencji.